

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš se račun po tarifi v postu; za naslove s debelimi črkami se plača prestop, kolikor obsega navadnih vrst. Poštne, osmrtnice in javne zabave, medij oglaš itd. se računajo po pogodi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredu ali na Caserma št. 13. Vsake pisane moči biti frankovane, ker nefrankovane se sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naravnost, reklamacije in oglaš sprejema uredništvo ulica Molino, pisarne b. št. 3, II. nadst. Naravnost in oglaš je plačevati leos Trst. Odprta reklama daje se pravo poštino.

Sebi in svoji nalogi.

Padec grofa Badenija je vzbudil na jedni strani neopisno veselje: množice so ukale, proklijale one, ki so morali iti, okna so blestela v lučih in po ulicah so se razlegale fantaze navdušenja na priborjeni zmagi. Tako se je godilo v nedeljo in ponedeljek po mnogih nemških mestih: nemški furor je prirejal svoja zmagooslavja.

Na drugi strani, kjer sicer dobo Badenijevo niso smatrali svojo dobo, ampak le kakor etapo, korak dalje do cilja, so občutili odstop Badenijev kakor udarec, kakor dogodek, ki nas je vrgele za nekoliko let nazaj. V enem slovenskih dnevnikov smo čitali včeraj celo poročilo, da so slovenski poslanci konsternirani (potrti in pobiti) vseh najnovejših dogodkov.

No, mi smo bili uverjeni od prvega hipa, da nikakor ni opravičeno tisto hrupno veselje na oni, na nemški in italijanski strani, in po takem ni bila opravičena konsternacija na naši strani.

Toliko veselju kolikor potrtosti je bil menda povod hipni utis toli nenadejano došlih dogodkov. Puške so se pokale proti grofu Badeniju, dim je zapiral pogled v daljavo, in bojni krik se je razlegal po bojišču, da niso bojevalci čuli ni sebe ni svoje — pameti. In v tem vrišču in trušču in dimu je pal poveljnik: jeli čuda, da so menili zmagovalci, da je padla tudi trdnjava? Vskliki zmagovalci, javljajoči o divjem veselju, so se razlegali daleč na okrog! To je delovalo tudi na zaveznika padlega poveljnika. Pod utisom krika so menili, da je res došla katastrofa.

Čim pa se je malo razvlekel dim in je nekoliko potihnilo huronsko kričanje, da je bilo možno malo pogledati po bojišču, in smo videli, da ni take katastrofe, da je padla le oseba in ne trdnjava, uverjeni smo bili še bolj, da sta bila malce prenačljiva veselje tam in potrtost tu.

Poročila o dispozicijah v vseh skupinah na večini in silni pojavi čilosti naroda češkega v

zlati Pragi govore glasno, da trdnjava ne misli na to, da bi se udala, marveč da je ne posadka dobro pripravljena za nadaljevanje boja do zmage! A najbolje jamstvo za končno zmago jej je nje moralno razpoloženje, nje trdna vera v zmago.

Naše globoko prepričanje je tako-le: naj pride sedaj, kar hoče, naj je prišla z Gautschem doba najčudnejših eksperimentov — vse, kar utegne priti, vsi eksperimenti ostanejo le epizoda v velikem zgodovinskem preobratu, v katerem se nahaja sedaj Avstrija! Le naravno je, da se taki veliki dogodki ne izvršujejo brez stresljajev in nevšečnih epizod.

Država avstro-ogerska se nahaja že tri desetletja v dobi epohalne važnosti: pripravlja se na povratek k sebi in svoji nalogi!

Ta doba je nastopila z letom 1866. V tem letu je krvavela Avstrija iz sto in sto ran, prizadejanj jej zavratno od sovražnika na severu in na jugu, špekulajočega na nje — smrt! Bili so to nestopni dediči, ki so hoteli lastno roko povspešiti smrt dobrega strica.

Varali so se. Življenska moč te države je večja, nego so si mislili. Iz krvi, prelite v l. 1866., je vzcvetela tej državi doba preporoda. Vojna baklja onega leta je bila baklja, ki je posvetila Avstriji na pozorišče in le ta je videla, da je bila na krivi poti, da je hodila doslej pota, ki nise bila njena. S tem spoznanjem; po dejstvih, kakor jih je ustvarila l. 1866. naša nesreča na bojnem polju, začel se je tisti zgodovinski proces, na katerega smo mislili gori.

Po letu 1866. se je začelo vračanje naše države k sami sebi in svoji naravni nalogi. Dotlej je mislila Avstrija na svoje stališče v nemški zvezi, na svoje prvenstvo med nemškimi državami. Težišče jej je bilo po takem nenaravno, ker je ležalo izven nje mej. Vse njeno stremljenje je bilo naperjeno v ta namen, da si ohrani in utrdi to stališče. V ta namen je morala zanemarjati svoje no-

tranje razmere. Da si ohrani svoje nenaravno stališče na zunaj, žrtvovati je morala svojo konsolidacijo na znotraj. In slabela je pri tem vidno. Gospodarstvo jej je prepadalo, tekmovalstvo Evrope v splošnem napredku je hitelo mimo nas, ne da bi se zmenilo za nas, finančno stanje naše je bilo žalestno, kredit naš porušen in politički ugled naš — nikak!

Taki smo bili do leta 1866. Nesreča tega leta je bila naša sreča. Avstrijo so iztisnili iz nemške zveze in so jej v nje blagor, v nje rešitev, premaknili težišče v njo samo: Avstrija se je jela povračati sama sebi, niso jo motili več ozirji na zunaj, in mogla je jeli misliti na svoje okrepitve na znotraj. Nehalo je tisto nenaravno žrtvovanje vsega tistemu stališču izven države; tisto napenjanje, da se vzdrži fikcija nemškega značaja Avstrije le v ta neurečni namen, da si ista vzdrži prvenstvo med državami nemškimi.

Leta 1867. so se proglasili temeljni zakoni avstrijski in znjimi je dnakopravnost vseh narodnosti. Nemška Avstrija — je bila; in nastopila je Avstrija zaščitnica svojih narodnosti. Povsem nezmislno pa je postalo nadvladja nemškega življa v Avstriji v isti hip, ko smo zaseli še Bosno in Hercegovino. In ker kažejo znamenja zlasti v noveji dobi — osobito pa po doseženem sporazumljenju med nami in Rusijo — da postanejo oni pokrajini naša definitivna last, je pač jasno, da le norec more še goveriti o nemški uniformirani Avstriji, ali pa — veleizdajca, ki hoče uresničiti svoje političke aspiracije: na razvalinah te države. Računi med Avstrijo in Nemci so čisti, zaključeni. Ona nima česar več iskati na nemškem severu, a kolikor ima Nemcev med svojimi prebivalci, zadovoljiti se bodo morali s tem, da bodo živeli tu kakor enakopravni poleg drugih, nikakor pa ne nad drugimi. Tako bode poleženje, ko se zaključi sedanj proces.

Avstrija bode morala gledati tja, kamor jej kažejo nje zgodovina, duh njenega bitstva, sestava

PODLISTEK

Zvonar-topničar.

Po šenoi poslovenil Večeslavov.

„Pak misliš ti, da jaz ne bi hotel biti tvoj?“

„Pa govori. Saj nisi nem.“

„Da govorim z očetom“, popraskal se je zvonar za ušesom, „moja Marica, jaz se, za Boga, ne upam. Kadar le pomislim na to, vrti se mi v glavi in ne znam, kakov bode kraj najini ljubezni; bojim se, da ne dober.“

„Čemu pa, zajček moj!“

„Ti tega ne veš? Poznam jaz tvojega očeta. Ne zvenketa-li po vsem svetu svojimi cekini, ne igra-li povsod gospoda? Denar je pamet! to je njegovo geslo. On je bogataš, cehmeštar, ima hišo, poslopja, vrt, vinograd, denar; a jaz ubogi zvonar nimam ničesar, prav kakor miš.“

„Vidiš, da si baba, vidiš, da ti je Bog dal zastonj brke! Kaj zato? Ali se ženijo ljudje radi denarja, ali radi srca? Moj oče je čevljar, ti si čevljar. Da ima več nego ti, ni čudo, ker je starejši, ter je v svojem življenju zašil več čevljev nego ti. Da si le meni po volji. A jaz pravim, da nisem nikaka kraljica, da si le pošten.“

„Da, da, da, to velja za te, a ne za tvojega očeta. Bog mi je priča in mati Božja, da si mi dražja od očesnega vida, ali zagotavljam te, da

se mi zdi vsaka sreča kakor bajka o zakopanem zakladu.“

„Moraš me snubiti!“ vskliknila je Marica srdito in udarila z nožico ob tla. „Čuješ-li, moraš! Precej jutri. Čuj, ako ne storiš kakor hočem jaz, te ne pogledam več, Bog mi je priča. Sedaj veš, ker — ker nočem živeti brez tebe.“

Obmolknil je Janko in stal molčé. Potem je rekel plaho: „Dobro, ko že hočeš, Marica, pa spregovorim. Toda nočem biti kriv, ako izide na zlo.“ „Na tvojo vero, da spregovorim!“ pridejala je Marica živahneje, podajajoča mu roko.

„Na moje vero, draga Marica“, odgovoril je zvonar in stisnil mladenki roko. „Ali glej, čas hiti; pojdem zvonit zdravo Marijo. Lahko noč, srce moje!“

„Lahko noč, dragi moj!“

Zvonar je krenil proti cerkvi in za malo se je razlegal po mestu glas večernega zvona. Marica pa je klečala v svoji sobi; sklenenimi rokami je molila večerno molitev, prošé za zdravje in srečo onega, ki je tedaj milim glasom zvona pošiljal „angelski pozdrav“ iz lila visokega zvonika pobožnim dušam rodnega mesta.

Tudi drugi dan je zvonil Janko Dobrilović „zdravo Marijo“ pri sv. Marku, a bilo mu je, kakor da bi o vsakem udarcu udarjalo kladivo ob njegovo srce. Bil je pri mojstru Nikoli, povedal

mu, kaj želi, tiho, skromno iz srca, kakor se dostaje modremu mladeniču. A Nikola, da! Dri se je kakor divji, smejal se mlademu zvonarju prav pod nos. Kaj-li mu je vrana izpila mozeg, kaj-li je pojedel strupenih gob? Kaj? Da se je tak ničevi golobradec drznil le v sanjah pozeleti si Marico, jedinico bogatega, starega meščana! Naj se pebere z Bogom, naj se drži svojih zvonov, naj si izbriše iz mislij Marico. Tu se mu ne redijo slive. Naj si išče žene drugje, prikladnije njegovi revščini! Marica da je določena za boljšega. Tako je besnel mojster Nikola, a Janko je rekel, mirno vpenši se: Vi ne devolite, mojster; srce mi poka, ali ker nočete, izvršeni se račun. Z Bogom!

Zvon je denel oni večer toli silovito, da so ljudje od straha gledali na zvonik, pel je tako žalostno, kakor da hoče počiti. Da, da, zvon je odmeval iz Jankovega srca, a to ljuto zvonjenje je razumela bedna Marica, katere je oče karal ježno.

„Ker si mi draga in mila, ter te jaz gladim in zavijam v svilo, ker si mi jedinica, zvonarica ne bodeš, tudi ako bi se zarotila ter pogineš od glada pred menoj. Moji groši niso zato, da bi jih metal ničevcu v žrelo, a Dobrilović ne snubi tebe, nego moje imetje. Ne zini mi več o tem, ker mene ne omehčaš, ako tudi ti iztečejo oči od jokanja.“

(Pride še.)

nje prebivalstva, zemljepisna lega in zapoved nje živlenskih interesov, gospodarskih in političnih: na slovanski jug! Taka je njena zgodovinska naloga! In k tej nalogi se obrača polagoma. A popolnoma dorasla tej nalogi ne bo doletela, dokler ne zadovolji svojih slovanskih plemen, kajti le z simpatijami se pridobivajo simpatije.

Avstrija se vrača na pravo pot. A naravno je, da se morajo umikati tradicije in privilegiji, kakor jih je ustvarila prejšnja, po zgrešenih potih tavajoča Avstrija. To pa boli one, ki so uživali privilegije in le-ti nspenjajo sedaj vse sile, da bi zaustavili kolo. Zastonj jim trudi! Kolo se vrti dalje, dogodki se vrše neizprosno logiko in dovedejo sedanji proces do zaključka.

Ponovimo torej še enkrat: sedanji burni dogodki so le epizoda v tem velikem procesu in ravno srčnost pojavov priča najbolje, da slutijo tudi zagovorniki nemškega nadvladja sami, da se bore na zgubljeni poziciji! To jim ogorčuje bitstvo.

Tako sodimo mi o sedanjih dogodkih in vera naša je trdna, da se ne motimo. Še bo neprijetnih epizod, kakor je za nas neprijetna epizoda sedanje ministerstvo Gautschevo, ali slednjič — morda ne mine dotlej niti desetletje — se zgodi vendar, kar se zgoditi mora, ker tako kaže dobri genius te države in nje narodov: Avstrija se povrne popolnoma sebi in svoji veliki nalogi!

Zato pa: nič malodušja! Glavo po koncu in srca kvišku! Saj vidite, da — vstajamo!

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 2. decembra 1897.

K položaju. V prvo zanima nas, kako stoji stvari na desni. Tam so naši zastopniki, tam se nam določi usoda. Ako ostanejo trdni tam, potem smo na dobrem; ako bi se kršilo tam, bila bi neizogibna nova izdaja — seveda ne za dolgo — nemškega nadvladja in doba britkih skušenj za Slovane.

Da ponovimo torej: Poljski klub je izjavil, da hoče vestno vztrajati v večini, držē se načela samouprave dežel, pravičnega razvoja narodnih pravic, konstitucionalne svobode in socialnega reda.

„Slovanska krščansko-narodna zveza“ je izjavila, da treba ohraniti sedanjo večino v interesu države in narodov. Nadalje je sklenila zveza, da bo glasovala proti nagodbenemu provizoriju, ako bi se odpravile jezikovne naredbe brez privoljenja Čehov.

Istotako se je izrekla tudi nemška kat. ljudska stranka za brezpogojno solidarnost se skupinami večine. Tej izjavi sta se pridružila celo Dipauli in Zallinger.

Češki klub je izjavil, da se hoče nepremično držati načel, obseženih v adresnem načrtu večine, a vsi češki listi brez razlike političnega mišljenja objavljajo poziv starega voditelja Riegerja, v katerem pravi ta veteran med državniki avstrijskimi, da sedanji parlament ne ugaja državi s tako organizacijo, kakoršno ima Avstrija. Razširiti se morata avtonomija dežel in volilno pravo. Rieger pozivlja svoje rojake, naj v tem važnem hipu puste na strani vse razlike v menenju, naj se vsi združijo v jedno samo falango in naj pričakujejo srčno in možko odločnostjo tega, kar prinese prihodnji dnevi. Nikdar in ob nikakih okolištinah — tako kliče dr. Rieger — ne odstopimo od svojih pravic; nasprotno: borili se bomo zanje s pravo češko žilavostjo in odbijali bomo sleherni napad na te pravice, uperativši v to vse svoje sile. Vsem Čehom, brez razlike stranke in socialnega stališča kliče danes: Bodimo zložni, vedmo se dostojanstveno in — Ne udajmo se!

Ta poziv je izdal dr. Rieger v imenu izvrševalnega odbora narodne stranke.

Tudi izvrševalni odbor svobodomiselnih stranke češke je izdal manifest do naroda, v katerem pravi, da je nasilnost dosegla hipen vseh in je došel kritičen trenutek. Ta trenutek ne sme zalotiti naroda nepripravljenega, ampak tista čudovita češka meč, ki je vsikdar zmagonosno odbijala sovražne napade, mora se razvneti zopet in stopiti v boj. Ako pride do novega boja, vprejme ga narod češki odločnostjo in ne odneha poprej, dokler ne izvojuje tega boja zmagonosno.

Tako vidimo, da se izjave na desni strinjajo

v velik harmoničen akord: zložno, neustrašeno do — zmage.

Neki poročevalec v „Reichswehr“ slika položaj na desni tako-le:

„Čutstvovanje na desni se more primerjati čutstvovanju, ki nastopa, ako se je manever pretrgal neposredno pred odločitvijo. Desnica se ne čuti premagano, ampak drži trdno svojo pozicijo in se ne umakne z iste. Kakor je razvidno iz komunikacije parlamentarne komisije desnice, proglašila se je ista solidarno, in sicer vstevši gg. Dipaulija in Zallingerja. Desnica je sklenila nadalje za slučaj, da bi vlada začela pogajanja z večino, da v to ni poklicana nobena stranka sama za se, ampak le eksekutivni odbor desnice. Desnica je pripravljena slej ko prej vstopiti v pogajanja radi jezikovnih naredeb. Ni pa pri volji, da bi se odpravila lex Falkenhayna, ako se levica ne obveže, da se ne ponove dogodki, ki so izzvali Falkenhaynov predlog za poostrenje poslovnika“.

Velike zapreke utegneje nastati radi predsedništva zbornice. Nemci zahtevajo, da mora odstopiti dosedanje predsedništvo, večina pa menda ni pri volji, da bi se udala tej zahtevi.

Prška „Politik“ hvali posebno poljski klub, ker se drži tako vrle. Poljaki vedo, da bi trpela tudi njih pozicija, ako bi se v takih hipih kazali slabotne.

Iz najnovejših poročil posnemamo:

Vsled pogovora, ki ga je imel ministerski predsednik Gautsch z levičarjem Stürgkom, so se zopet sestali načelniki skupin na desni. Izbrali so zaupnike, ki naj bi se pogajali z vlado.

O pogajanjih barona Gautscha z desnico se je izdal nastopni komuniké: Ministerski predsednik baron Gautsch je prišel danes v konferenco načelnikov skupin na desni. Posvetovanje je trajalo jedno uro, a mu je bil le ta namen, da so se čula menenja. O konkretnih slučajih se ni govorilo.

Govoril se, da je baron Gautsch izustil dolg govor, v katerem je poudarjal, da vlada poklada veliko važnost na to, da se ustanove zopet normalni odnošaji, ter da smatra za svojo dolžnost, da dovede do rešenja nagodbenega provizorija parlamentarnim putem. Baron Gautsch pa ni povedal nikakega političnega programa.

Spremembe med namestniki. Le po dolžnosti kronista beležimo nastopno vest, ki jo pri našajo danes drugi listi:

Med namestniki avstrijskimi se izvrše v kratkem času razne spremembe. Podpredsednik nameštva Nižjeavstrijskega, baron Bourguignon de Baumberg postane deželni predsednik v Bukovini, grof Goess pride za namestnika v Tirol, a sedanji namestnik Tirolski grof Merveldt pride za namestnika na Primorsko. Namestnik Rinaldini pojde v pokoj. Za deželnega predsednika Solnograškega je določen dvorni svetnik grof di Saint Julien.

Cesarjevi ukrepi. Najnoveje ukrepe našega cesarja — to je: tako naglo odslovljenje grofa Badenija, poklic barona Gautscha in naglo rešenje krize, — si tolmači „Agrarier Tagblatt“ nekako tako-le:

Že večkrat se je čule o izreku nemškega cesarja Viljelma II.: cesar Fran Josip ima vse polno ministrov, ako pa hoče ukreniti kaj pravega, mora vzeti stvar vendarle sam v roko. — Te besede so resnične in resničnost teh besed se je pokazala tudi zdaj ob premembi ministerstva. Očividno je, da je cesar želel konečno, da grof Badeni predloži svojo ostavko; to pa radi tega, da se za v prvo zaustavijo pojavi, ki so jeli postajati opasni življenju njegovih državljanov, katere oklepa modri vladar vse z jednako ljubeznijo. Ker je izprevidel cesar, da se Nemci ne sramujejo pred vsem olikanem svetom, posluževati se nečloveških sredstev v dozdevno dosego njihovih krivičnih ciljev, tedaj je posegel s svojo roko v razdraženi element ter je odtegnil onega, ki je bil dozdevni provzročitelj nekulturnih pojavov, z drugimi besedami: cesar vlij je olja na razburjene valove malozvestih elementov države, kateri elementi bi bili pripravljeni vsaki hip tudi v to, da razbijejo ladijo države in dinastije, ako se ne ugodí njihovim sebičnim zahtevam. A cesar ljubi tudi njene prebivalce in ker ni hotel, da se po nepotrebnem preliva ta draga kri, odstranil je rajši jedno za hip nepriljubljeno vlado, nego pa da bi tekla člo-

veška kri po ulicah dunajskih. Saj je vlade lahko nadomestiti vsak trenutek, človeško življenje pa se ne povrne, ako je bilo izgubljeno enkrat.

V tem cesarjevem ukrepu se je zopet pokazal visoki zmisel našega dobrega vladarja za humanitarnost in civilizacijo, kajti čut človečnosti in civilizacije je vodil cesarja do tega koraka, ki mora blago uplivati celo na one elemente, ki se brez vsacega takega čuta nasproti človeku, ki ni njihove narodnosti.

Tako rezonira „Tagblatt“. Toda mi moramo vprašati: ali ni ta korak, ta blagi ukrep cesarjev na sramoto tem elementom?

Sramovati bi se morali ti zdivjanci, ako bi imeli količkaj srama v sebi, sramovati, da se je pred njihovo nekulturno moral umakniti človek, ki ni hotel nič drugega, nego mrvice pravice za drugi veliki naređ v avstrijski državi! Naj le kriče Nemci, da je zmagala nemška stvar, — ali to zavest morajo občutiti s tem, da je ta „zmaga“ jako žalostna, za človeško dostojanstvo pomilovanja vredne dejstvo in da jih mora obsoditi ves civilizovani svet zaradi take „zmage“. Odslej se ne more kazati več na te vrste Nemce kakor na kulturne živelj, marveč kakor na ljudi, katerih omika je le navidezne edevalo, pod katero se skriva prava njih narav: brutalnost, surovost in zlodejstvo! Da, reči moramo, da so ti dogodki vzeli za vedno tem izvestnim Nemcem: nimbus kulturnega življa!

Iz delegacij. Ogerska delegacija je imela dne 1. t. m. svojo plenarno sejo, v katere je bil voljen odsek sedmih členov za menjavo nuncijs. Delegacija se je posvetovala o proračunu ministerstva za vnanje stvari. Poročevalec, delegat dr. Maks Falk, je izrekel nado, da ostane stalno soglasje mej velevladmi nasproti Turčiji. Ugodni položaj na Vztoku je le sad prisrčnega soglasja mej Avstro-Ogersko in Rusijo. Temu se pridružuje isti poskus Rusije, ki se je izjavil pred dvemi desetletji, ker je bila nasvetovana podlaga v nasprotju z avstro-ogerskim programom na Vztoku. Še le grof Goluchovskemu se je posrečilo doseči pravi vseh na podlagi programa, ki soglašja tudi s programom ogerske delegacije. Ogerska poravnava le jeden dolg s tem, da brezpogojno privoli v politiko ministra za vnanje stvari in da izreče svoje priznanje na doseženem uspehu spretnemu in pogumnemu voditelju vnanjih poslov. Zajedno pa da se hvaležno spominja preminulega ministra Andrassija. Za te besede je žel govornik burno pohvalo od strani delegacije in je predlagal k sklepu, da se sprejme proračun ministerstva za vnanje posle nespremenjen.

Iz italijanskega parlamenta. Včeraj je podal minister zaklada Luzzatti finančno poročilo za leto 1898. Iz poročila je razvidno, da bo v prihodnjih dveh letih 40 milijonov lir prebitka, ako — to je grenak „ako“ — zbornica dovoli vse one nove davke, katere predlaga ministerstvo in ako se izvrše prihranitve, namerovane v posamičnih področjih. Dokler je govoril gosp. Luzzatti v svojem ekspezeju o potrebnih razbremenjenjih, mu je ploskala zbornica, a postala je mrzla kakor led, ko je govoril o novih davkih. — Kdo bi se čudil temu? Saj se še drugod zgražajo na novih davkih, pa bi se ne v Italiji, kjer je menda obdačeno že vse razun zraka!

Različne vesti.

Junaštvo po ceni. Omenili smo že zadnjič, kako je pripovedoval „Piccolo“ o svojih simpatijah za nemške demonstrante v Gradcu. Pripovedoval je, kako so italijanski dijaki slovesno šli na vsedilišče v Gradcu in so tam istotake slovesno proglasili svoje zavezništvo s Nemci.

Pa kako navihano so priredili to! Menili so, da so njih simpatije do nemških tovarišev plamteče kakor zubelj, in vse bi storili tem simpatijam na ljubo, le izgredov se nočejo udeležiti, ker, ker . . . . . nočejo kaliti nemškega značaja vsedilišča graškega!!!

Ali niso navihani ti gospodje? Svet mora verjeti sedaj v njih nepremično zvestobo v zavezništvu z Nemci in v njih — junaštvo, ne da bi jim trebalo nositi na trg svoje kožo in svoje kosti! Taka slava, tako junaštvo je res po ceni!

Samo nekaj bi vprašali mlade gospode? Ako jim je res toliko pri srcu nemški značaj vsedilišča graškega, da so se velikodušno odpovedali celó vab-

ljivi priliki, da bi z dejanji pokazali svoje simpatije do Nemcev, potem jih moramo vprašati: zakaj pa kvarijo nemški značaj rečenega vseučilišča s polaganjem izpitov v laškem jeziku? Zakaj? Zakaj?

Hudobni jeziki bi menili morda in tolmačili tako-le, da o italijanskih izpitih pred — nemškimi profesorji si še nikdo ni razbil glave, ni moralno ni fizično, dočim se o izgredih lahko pripeti kaj neljubega! In potem bi utegnili sklepati zlobni jeziki, da je tudi italijanskega junaštva boljši del — previdnost! Ona previdnost, ki je bila v posebnim čisti pri onem Furlanu, ki je klical svojim tovarišem, čakajočim na sovražnike: Ako ne pridejo, se bomo držali trdno; ako pridejo, pa — zbežimo!

Laških izpitov se drže trdno, v teh ni nevarnosti; pred izgredi pa beže, ker bi morda vendar utegnili priti kak sovražnik.

To junaštvo je res jako v ceno!

Odbor pol. društva „Edinost“ bode imel svojo sejo prihodnjo soboto ob 7 in pol uri zvečer. Odborniki se pozivljajo, da se udeležijo te seje.

Poloficijozna morala je menda torej povsod taka, kakor smo rekli danes zjutraj: dragi gospodarji, druge jasi, druga ljubezen! O tej morali, o tej elastičnosti v menjevanju služeb in gospodarjev ter o gibčnosti oficijozov, napisala je dunsj-ka „Reichswehr“ nastopne šegave vrstice: „V dnevih svojega ministerskega slavlja, da si so se mu lizali in mahali z repom pred njim, kakor menda ne pred katerim drugim državnikom poprejšnjim, vendar getovo ni slutil grof Badeni, kako veliko je bilo število njega prijateljev. Sedaj ve, da jih je moralo biti venko, kajti zgubil jih je mnogo. Podgane se zapuscale potapljačice se ladijo. Bilo je tako, kakor na tistim koncertu, prirejenem v slevo, ki ga je priredil knezu Esterhazyja odhajajoči kapelnik Haydn. Po vsakem taktu je jeden muzikašev ugasnil po jedno svetiljko in se odplazil se svojim instrumentom. Tako se je odplazila tudi novinarska gošba Badenijeva, ki je prej toliko krasno piskala v njegovo slavo; in še oni muzikaši, katerim se je godilo prav dobro pri njem, se ne spominjajo več tega valic najbolji volji, da je bil grof Badeni kdaj ministerski predsednik v Avstriji. Pa saj je to že davno za nami, skoro trije dnevi... brez značajnosti na jedni, in nezmerne maščevalnosti na drugi strani. Osel mora dati brco padlemu...“

Na Dunaju in v Pragi niso trebali torej oficijozni niti tri dni, da pozabijo grofa Badenija. Kaj je to tri dni? Pri nas v Trstu smo hitrejši! Ta sme že prvi dan prirejati „patrijotične pojave“ v proslavo pada istega Badenija, in drug. dan že je novinarski koncert oficijozni piskal slavo onega pojave, seveda v proslavo Badenijevega — naslednika. In tako pojde dalje, dokler bode živel ta čudni rod oficijozov.

Da pa stvar ne ostane brez komične primesi, povedano bodi še, da je „Reichswehr“ sama — oficijozen list.

Novi tajni svetniki. Nj. Velikanstvo cesar je imenoval tajni svetniki dedne člene gospodske zbornice in sicer: Pavla kneza Metternich-Winneburga, Karla kneza Clary-Aldringena in Friderika vojvoda Beaufrt-Spontinija.

Iz ministerstva za nauk in bogočastje. Nj. Velikanstvo cesar je imenoval ministerskimo svetnikom za uk in bogočastje eddelna svetnika dr. Riharda pl. Bienenrtha in Josipa Kanera.

Za „Božičnico“ je daroval znani rodoljub g. Ivan Sabec 50 kron.

Možka podružnica sv. Cirila in Metoda pri sv. Ivanu vabi na Miklavžev večer, katerega priredi v nedeljo 5. decembra ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih. Vspored: 1. Jenko: „Naprej“, igra na glasovirju gosp. Vogrič. 2. Ruska nar.: „Sarafan“, poje novoustanov. ženski zbor. 3. Zamejski: „Slovencem“, deklamuje gospica Ponž. 4. Kamnoselki: „Eno uro župan“, veseloigra v jednem dejanju. 5. G. dr. Ipavec: „Vse mine“, poje ženski zbor. 6. „Miklavžev nastop“. Med točkami svira se na glasovirju. Vstopnina 30 nvč., sedeži I. vrste 20 nvč., II. vrste 10 nv. Otroci prosti. Ker je čisti dohodek namenjen v plemenite svrhe, se radodarnosti ne stavijo meje. — K obilni udeležbi vati nljudno Odbor.

Strokovnih šol trebam! Kako kričča je potreba po izomiki našega naroda i na strokovnem

polju, kaže dejstvo, da je vlada poslala v slovensko Ljubljano nemškega inženjerja žida Grünhuta, ki ni zmožen najmanj slovenskega jezika. Skrajni čas je res, da Slovenci kaj store za-se v strokovnem pogledu, a da bi jih tudi vlada podpirala izdatno. Domačih inženjerjev potrebujemo na vsej črti, da ne bodo tujci hodili na mesta, kjer bi morali sedeti Slovenci!

Javni pouk. Te dni predavata v Trstu člana astronomično družbe v Džadžanib, Dumont in Weiner v društvu Schiller — in sicer o zvezdoznanstvu in posebno razlagata o prirodnih razmerah na ledenem delu naše zemlje. S tem predavanjem je združeno tudi razlaganje o severnih ekspedicijah Nansenovi in Andrieu-jevi.

Predavanja je namenjeno inteligentnim krogom in krogom, ki imajo nekaj večje vede. Zato ni, da bi se s tem pečalo ljudstvo povprek. O tej priliki se nam zdi umestno nasvetovati, da bi se uvela v zimskem času razna poučna predavanja pred širjimi sloji prebivalstva. Seveda mislimo mi tu le na naše ljudstvo, ki je zares vedeželjno in rado posluša vsako pametno besedo. V nas je olikanih ljudi, ki bi lahko povedali ljudstvu kako pametno o tem in onem. Saj ni da bi se Slovenci morali baviti le s politiko. A mnogo bi pridobil njegov duh na izomiki, ako bi čul naš človek tu in tam kaj zanimivega iz drugih strok znanstva, katere niso v neposredni zvezi z njegovim poklicem. Stavim torej najuljudnejše vprašanje do naših izomikancev: da-li se jim ne zdi potrebno, da bi jeli vsaj po jedenkrat na teden predavati, v tem času, priprestim a tudi bolj izomikanim krogom našega ljudstva? Uverjeni smejo biti, da bi njihova beseda pala na redovita tla, kajti naš človek bi neizmerno pridobil s tem. Po družih mestih se vrši nebroj taci predavanj, zakaj bi zaostajalo ravno naše mesto v tem oziru?

Nekdo.

Izpred porotnega sodišča. Včeraj je stal pred tržaškimi porotniki 381. Karol Vrečer iz Vranskega na Spodnjem Štirskem, ker je dne 26. septembra na kegljišču neke laške gostilne v Rojani s kroglo ubil Jakoba Štruklja. Sprli so se bili radi borih 20 nvč. Vrečer je pograbil kroglo in je mahnil Štruklja po glavi tako močno, da se je le ta zgrudil na stol, bolešno ječaje. Štrukelj je vstal potem za trenotek in udaril je napadalca s pestjo. Toda zgrudil se je potem zopet in je tožil o strašnih bolečinah. Odveli so ga domov, kjer je umrl ob 11. uri zvečer. Vrečerja so zaprli takoj. Ko je čul, da je Štrukelj umrl, bil je kakor omamljen; niti odgovarjati ni mogel na stavljena mu vprašanja. Vrečer se je izgovarjal včeraj, da ga je Štrukelj izžival. On da ni hotel udariti Štruklja, vse se je zgodilo po nesreči. Priče so izrekle neugodno za obtoženca. Oče ranjcega je zahteval 500 glđ. odškodnine, ne za-se — kakor je rekel — ampak za ubogo udovo, ki je vrhu vsega še v blagoslovljenem stanju. Tej zahtevi se je pridružila tudi udova. Porotniki so spoznali Vrečerja krivim in sodišče mu je prisodilo radi ubojstva 4 leta težke ječe, 500 glđ. odškodnine udovi in 53 glđ za pogrebne stroške.

V Marezigah, občina Pomjan, ustanovilo se je pevsko društvo. Razvidno je, da imajo Marezigani dobro voljo za vzdrževanje društva. O velitvi začasnega odbora so bili izvoljeni: Ivan Sabadin, predsednikom, Anton Cerkvencič, namestnikom, Anton Sabadin, tajnikom, Ivan Cerkvencič blagajnikom, Josip Sabadin, knjižničarjem. Na nove ustanovljenemu pevkemu društvu kličemo: „Istra vstaja!“ „Navstrajšljivo naprej!“

Demonstracije na Češkem. Včeraj zjutraj so se ponovili izgredi v veliki meri. Množice so demonstrirale pred raznimi hišami Nemcev, pred nemškimi društvi in pred raznimi šolami. V Pragi je razburjenje toliko, da ni redarji ni vojski niso mogli brzdati množic. Nijeden redar ni imel poštka celih 48 ur.

Češko prebivalstvo je tako razsrjeno na Nemce, da si poslednji niti ne upajo na ulico. Sedaj so pokušali tudi Nemci, kako to dobro dene, kar so oni prakticirali proti Čehom vse božje poletje in po vseh kotih nemškega dela dežele. Ali niso pomislili Nemci, da kdor seje veter, žanje vihar prej ali slej? Kakor so žalostni sedanji dogodki v Pragi, Nemci nimajo ninajmanj pravice do tožeb. Kar so sejali v Aschu, Heba in drugod, to žanjeje sedaj v Pragi.

Pouk v nemških šolah so morali zaustaviti, nemške trgovine so zapirale včeraj svoje pisarne. Češke trgovine pa so snemale nemške napise in so razobešale slovanske trobojnice.

O poludne že so prihiteli na ulice trije bataljoni pešcev in jeden škadron konjice. Novo nemško gledališče so zaseli vojaki. Konjica je potegnjenimi sabljami razganjala pevajočo množico.

Popoldne po 2. uri so se ponovili izgredi in je vojaštvo moralo braniti nemško vseučilišče. Proti 4. uri so izgredi zadobivali še hujšo obliko. Množica je navalila tudi na judovski tempelj. V tem hipu je bilo v akciji 9 bataljonov vojakov. Ob 6. uri zvečer pa jih je bilo že 12 bataljonov.

Tudi v Vršovic pri Pragi so morali poslati vojakov. V Žizkovu je prišlo do spopadov med množico in vojski, ker je prva hotela napasti zalogo smodnika. Vojaki so streljali in sti bili ubiti dve osebi.

Razburjenje se je oprijelo tudi ljudstva po okolici. Neka brzovjaka, došla nocoj po noči, pravi, da se govori v Pragi, da iz okolice hiti v mesto na tisoče ljudi.

Oblasti napenjajo vse moči, da bi ukrotile izgrede, toda njih moč ni zadostna. Laški listi trde, da so izgredniki oplenili mnogo trgovin.

Tudi v Plznu je bilo včeraj velikih izgredov. Kakih 3000 ljudi se je zbralo pred mestno hišo, hi so prepevali narodne pesmi češke. Množica je razbila okna telovadnega društva nemškega.

V Pragi je še le pozno v noč navstal mir.

O strašnih nasilstvih Nemcev v Saazu proti Čehom se je uvela stroga preiskava. Mnogo čeških družin si niti ne upa več v mesto, kjer se gode najgrša zločina naravnost pod zaščito župana. Ali je potem čudo, da so se razvneli tudi v Pragi?

Revolucija na gimnaziju. V Požegi na Hrvatskem so demonstrirali dijaki VII. razreda tamošnje gimnazije proti profesorju M. Poljaku. Ko je isti dne 23. t. m. ustopil v razred, so dijaki zagnali hrup in jeli razsejati, a ko jih je Poljak karal za to, planili nanj in ga silo pognali iz sebe. VII. razred so takoj zaključili radi tega in izključeni so vsi dijaki. — Uzrok tej revoluciji je baje prevelika strogost profesorja Poljaka.

Smrt učenjaka. Na Dunaju je umrl predsednik mineralogičnega muzeja na vseučilišču, profesor dr. Schrauf v 60 letu svoje dobe. Umrl je bil člen ces. akademije znanosti in je spisal več poučnih knjig o naravoslovju, izdal je zbirko kristalnih oblik iz rudništva, učno knjigo fizikalne mineralogije v dveh svezkih ter priročno knjigo za izpoznavanje biserov.

Lopovi si znajo pomagati. V neko tobakarno na Barrieri je prišel sinoči ob 9. uri neki elegantno oblečen človek. Zahteval je 30 znamk po 10 nvč. Ko mu je postregla prodajalka, je zahteval še jedno kuverto. In potem je iskal in iskal, a denarja ni bilo, ker ga je baje „pozabil“ doma. Potem je položil kuverto pred prodajalko kakor najpošteniji človek na svetu in je prosil, naj mu spravi marke s kuverto, da poskoči domov po „pozabljeni“ denar.

Prodajalka je čakala in čakala na poštenjaka. Ko pa je videla, da ga le ni, odprla je kuverto, da spravi znamke zopet na svoje mesto, ali o joj: v kuverti je bil le košček časnika! Tableaux.

Doba, ko pokajo roke. Marsikatera gospodinja teži o tem času, da jej pokajo roke in zares je silno neprijetno, imeti pa rokah spokano in grpasto kožo, kar še boli in peče vrhu tega. Sredstva proti tej neprijetnosti še niso našli pravega, zato si mora človek pomagati sam, kakor ve in zna. Najboljše je še, ako se roke varujeje pred hitro menjavo mraza in gorkote, da se ne umivajo prevečkrat in zlasti ne s prav mrzlo in tudi ne vročo vodo, ampak z mlačno. Kakor sredstvo, ki je imelo že najboljšega uspeha, se je rabilo in se še rabi takozvani Lanolin-Crème, s katerim se dobro namaže roka in potem zbrise z suho brisačo. Po noči je namazati roko z Lanolin-cremom ter obvezati isto ali jej nataktni rokavice. To pravilja kožo gladko in je obvaruje tudi pred daljšim pokanjem. Seveda se mora ponavljati stvar večkrat zaporedoma.

Anarhist Pezzotti je bil iztiran z Reke, ker je razširjal anarhistične spise. Pezzotti je doma iz Ancone v Italiji ter je služil na Reki kakor brivec. Star je še le 22 let.

Leterijske številke, izdane dne 1. t. m.:				
Brno	34,	7,	78,	61, 31.
Inomost	34,	47,	79,	21, 44.

Poziv na naročbo.

Kljub vsem oviram, ki so nam jih provzročevali razni činitelji, vzdržali smo vendar leto dni svoj list „Hrvatsko misel“ (Hrvatska misao), zadovoljni z odzivom hrvatskega občinstva in z uspehom, ki smo ga dosegli v tem kratkem času.

Zadovoljni smo z uspehom tem bolj, ker se je veliki del hrvatske in srbske mladine v Zagrebu in drugih hrvatskih krajih priklonil smeri našega lista in nam je konečno omogočil moralni uspeh „Hrvatske misli“, da z onimi Srbi in Slovenci vred, ki se strinjajo z našimi težnjami, izdajamo skupni list „Nova doba“.

Brez narodnih predsodkov in strankarskega šolca, oziraje se v svojih težnjah na blaginjo vsega naroda, hoče izdajati srbska, hrvatska in slovenska mladina v Pragi list, da se zbira okolo njega kakor omladina jednega naroda, da se porušijo izvirajoči narodni predsodki, da zjedini nebratske brate, da bi jednomkrat tudi Hrvati, Srbi in Slovenci z vzajemnimi silami delali na korist svoje in svojega naroda.

V nepristranski kritiki javnega delovanja hočemo vedno priznavati in hvaliti dobro, pa ožigosati zlo, — naj to pride od katerekoli strani — zraven pa bude jeden prvih naših ciljev, da seznanimo sebe in druge z gospodarskimi in socijalnimi vprašanji, ki trkajo na narodna vrata, ne mené se za deželne meje.

Čvrsto uverjeni, da se srbska, slovenska in posebno hrvatska inteligenca more zjediniti sama med seboj in z narodom svojim na najsolidnejši podlagi, na kulturni podlagi, prepričani, da mora biti kultura zrelo narodnega življenja, prešinjena z duhom in narodnim mišljenjem in namenjena vsemu narodu, hočemo se ozirati na vsaki važnejši književni pojav Srbov, Hrvatov in Slovencev, in pripomoči po svojih močeh, da se prispeje k potrebni narodni in književni jedinstvi.

V nadi, da se simpatije, katerih predmet je bila lani „Hrvatska misao“, ne obrže samo tudi za „Novo dobo“, nego da se razširijo in okrepijo vključno širšemu programu in meri našega, z zjedinenimi in okrepljenimi silami izdajane lista, pozivljamo Hrvate, Srbe in Slovence, da nam podpirajo ta list materialno in duševno.

List bo izhajal početkom vsakega meseca razen počitnic. Predplačila na leto so 3 gold. (s pošte 3 gld. 10 nvč.), za delavce, dijake in male obrtnike 2 gl. (resp. gl. 2 10). V Nemčije in Srbijo 3 gl. 40 nvč., a v ostalo inozemstvo gl. 3 70. Pojedina številka 30 nvč. (resp. 20 nvč.) Prva številka izide začetkom decembra. Predplačila, vsa pisma, časopise v zameno, oglasila naj se pošiljajo na administracijo „Nove dobe“, Praga — Kr. Vinohrady. — Zajedno javljamo, da je uredništvo „Nove dobe“ prevzelo vse agende „Hrvatske misli“ ter da razun tega stari g. naročniki „Hrvatske misli“, kateri so plačali za vsa leto, dobe prvi dve številki „Nove dobe“.

„Redakcija in administracija „Nove dobe“,
Praga — Kr. Vinohrady.

Narodno-gospodarske stvari.

Dopis z Vipavskega.

V 141. št. cenjene „Edinosti“ je pisal neki gosp. dopisnik z Vipavskega, da vlada malo stori za naše vinogradnike, boreče se proti filokseri. To je gola istina. Novo vinogradarstvo ni tako lahka stvar, kakor bi si domisljal kdo. In če pomislimo, da je na vsem Primorskem vinogradarstvo glavni stebel in podpora prebivalstvu, če pomislimo dalje, da vinogradi dajejo mnogo davka državi in deželi, in ako pomislimo potem, da ti vinogradi propadajo, in da tako odpada lep dohodek istima, potem je pač preopravičena trditev, da vlada greši, ker tako malo stori za naše propadajoče vinogradarstvo. Še manj nego država, briga se za nas deželni zastop. Ta se se niti gamil ni. Le pogledimo bližnjo Kranjsko, pojmo na Štajarsko, nize Avstrijsko: povsod najdemo, kolikor čitamo v listih, da se več ali manj brigajo za propadajoče vinogradarstvo tudi dež. zastop, kramlnice itd. Če pomislimo, da je v vseh omenjenih

deželah vinogradarstvo manjše vrednosti nego je isto v nas, je pač zameriti toliko bolj vladi in našemu dež. zastopu, ker sta bila jeden in drugi premalobrižna do zdaj za vinogradarstvo v južnih deželah.

Za južne kraje naše bilo bi potrebno v prvi vrsti, da se pomnože potovalni učitelji za poljedelstvo, oziroma praktični amerikanisti, ki niso samo diletantje na odru ali kmetijski šarlatani, nego ljudje z dovršeno prakso. Le ti naj bi bili v vedni dotiki z narodom, katerega naj bi poučevali na licu mesta, torej na delu: kaka vrsta ameriške trte je za različne zemlje, kako se sade iste in cepijo, kako se obdelujejo vinogradi ameriški itd. itd. Tak strokovnjak bi prihranil vinogradnikom marsikatero zmotu, katero morajo isti navadno plačati jako drago. Vžgal bi veselje de amerikanizma, sam bi imel v kratkej dobi to zadoščenje, da bi videl povsod sad svojega znoja. — Naj bodo taki strokovnjaki deželni, ali državni, birokratizirati bi jih ne smeli nikakor! Oblast naj bi nadzirala le njihove faktične vspehe na polju in naj bi ne gledala le na lepa poročila, statistiko itd., kakor je še zmiraj v navadi v naši ljubi prebirokratični Avstriji.

V drugem redu naj bi dežela dajala tudi svoj prispevek za brezobrestna posojila, ker po zakonu bi morala dajati toliko tudi država. Po takem potu bi vinogradniki, kakor se godi v drugih kronovinah, obnovljali svoje vinograde z novcem, od katerega ne bi plačevali nikacih obresti. Ta dolg bi začeli povračati v 10 letnih obrokih, čim jim isti vinogradi počno roditi. Če bi se izgovarjali gg. dež. zastopniki, da dežela radi siromaštva ne more staviti nikacega zneska na razpolago, pa naj store kar mogoče, da se državni zakon premeni tako, da bo država sama dolžna dati posestnikom potrebno svoto za prenovljenje vinogradov, če tudi dežela nič ne da.

To so moje misli. Biti bi moralo prav tako, ako hočemo, da se otmemo propasti, kajti s samimi koltni ameriškimi nas ne reši vlada, niti ne z nado, ki jo goji, zanašaje se na inteligenco našega slovenskega ljudstva, češ, da si isto že samo pomore.

Posestnik.

Najnovejše vesti.

Preka sodba v Pragi.

Dunaj 2. V Pragi je proglašena preka (uagla) sodba na podlagi §. 430 k. r. za zločin označen v §. 85 kaz. zakona. Tako je s strani ministrskega sveta vlad poročil, prihajajočih iz Prage in iz okrajnih sodišč Karlinovo, Žižkov, Kraljevi Vinogradi in Smihov. Za vzdrževanje javnega miru in varnosti se je odredilo potrebno z vojaštvom.

Praga 2. Deputacija mestnega sveta se je poklonila danes namestniku in se je pritožila radi dogodkov v Saazu in vedenja nemških dijakov v Pragi. Namestnik je odgovoril da umeje razburjenje vlad teh dogodkov, vendar pa ti dogodki nikakor ne opravičujejo izgredev v Pragi. Postopalo se bode najstrožje, da se zopet napravi red in da se bode varovala lastnina Nemcev.

Dunaj 2. „Wiener Zeitung“ objavlja naredbo, glasečo, da se bodo mogli plačevati davki in pristojbine na c. kr. poštni hranilnici za vse davčne urade avstrijske.

NAZNANILO.

Spodaj podpisani raznašalec lista „Edinost“ ki je zajedno URAR priporoča se toplo p. n. občinstvu za popravljanje vsakovrstnih ur. Udani Fridrik Colja, vratar hise št. 8 via Solitario

Telovadne društvo „Tržaški Sokol“ v Trstu.

VABILO na Miklavžev večer,

katerega priredi

„Tržaški Sokol“

v soboto 4. decembra 1897., ob 8. uri zvečer
v dvorani Maty, Via Torrente št. 16,
sodelovanjem tamburaškega zbora in „Sl. pevskega društva“.

Vspored:

1. Tamburanje. — 2. Petje. 3. Tamburanje.
4. Petje.
5. Nastop Miklavžev. — 6. Prosta zabava.

Vstopnina za člana 30 kr. Nečlani 1 krono. (Otroci so vstopnine prosti).

Kdor hoče kako darilo komu nakloniti, blagovoli naj pravočasno donesti v Citalnico, Via S. Francesco št. 2.

K obilni udeležbi vabi uljudno ODBOR.

Trgovinske brzojavke in vsti.

Banjska. Pšenica za jesen — — — — — Pšenica za pomlad 18. 8. 12.01 do 12.02 Oves za pomlad 6.51—6.52
Kl. za pomlad 8.74. 8.75 Krompir maj-juni 1897. 5.51 5.53
Pšenica nova od 78 kil. f. 12.95—13.05 od 78 kil. f. 13.10 13.15 od 80 kil. f. 13.20—13.25 od 81 kil. f. 13.30 13.35, od 82 kil. f. 13.40 — — — — — od 83 kil. f. 13.45
— — — — — 5.80 9.—
— — — — — 6.15 6.45

Pšenica: ponudbe slabe, povpraševanje slabo. —

Prodaja 10000 m. st. Vreme: mrzlo.

Havre. Kava Santos good average za dec. 56.75

— april 57.50

Hamburg. Santos good average za decem. 29.75

za mare 30.75 za maj 31.— za september — — — — — mirno.

Donosnost borza 2. decembra 1897

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	102.35	102.35
— — — — — v srebru	102.35	102.35
Avstrijska renta v zlatu	122.80	122.60
— — — — — v kronah	102.30	102.30
Kreditne akcije	355.30	354.75
London 10 Let.	120.05	120.10
Napoleoni	9.55	9.54 1/2
20 mark	11.78	11.78
100 Italj.	5.40	45.40

Zobobol olajšujejo

zobne kapljice lekarnja Piccolija v Ljubljani
(Dunajska cesta)

katero so bile odlikovane z Najvišjim priznanjem Nj. c. in k.
Via prejšnje gospe prestolonaslednice-udeve nadvojvodinje

Stefanije

Steklenica velja 90 kr.

Spiritus sinapis compositus ALGOFON.

Jedino sredstvo proti zobobolu, revmatičnemu glavobolu, migreni itd.

Steklenica z navodilom stane le 20 nvč.
ter se dobiva jedino le v lekarni

Praxmarer (Al due Mori.)
TRST — Piazza grande — TRST.

Paziti na ponarejanje.

Moji izdelki

se pripeznani kakor dobri in v ceno! Remont.
iz nikolja teče 28 ur, gld. 3.60. Remont.
srebrn se zlatim obročkom 6 gld. Budilnik-
anker I vrste ki sveti od gld. 160. — Rego-
motorji v orehovi smarici od gld. 4.50 na-
prej Cenik se 500 slikami gratis in franko.
Kar ne ugaša se zamenja ali vrno znesek.

Evg. Karacker

tvornica žepnih ur, razpošiljalni obrt in liferant društva

uradnikov za posestva.

Bregenz am Bodensee N. 479. — 2 leti garancije

Tiskarna Gutenberg

glavka ces. kralj. univerzitetne tiskarne „Styria“
13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13

TOVARNA ZA OBRTNE IN CONTO - KNJIGE

zistem „Patent Workmann Chicago“

Rastrirni zavod — Knjigovezstvo.

priporočuje se za prijazne naročbe se satrdilom primernih cen in točne postrežbe.

Izdelovanje vsakovrstnih tiskovin kakor: časnikov, roketorov v vsakem obsežu, brošur, plakatov
cenikov, računov, memorandov, okrožnic, papirja za liste in zavitkov z napisom, naslovnih listkov
jedilnih list, pavabil itd. itd. — Bogata zaloga glavnih, Conto-Corrent-knjig, Saldi-Conti, Fature
Debitoren, Creditorov, Cassa-knjig, Strazza, Memoriale, Journalov, Prima-note, odpravnih, menjilnih
časozapadnih in knjig za kopiranje, kakor tudi vseh pomožnih knjig, potem raztrirnega (črtanega
papirja, Conto-Corrent, svilenega papirja za kopiranje, listov iz kavčka za kopiranje, skledic iz
cinka za kopiranje itd.

Za naročbe in nadaljnja pojasnila obrniti se je do glavnega zastopnika

Trst, Via delle Acque 5 — ARNOLDO COEN — Via delle Acque 5 Trst